

V.l.n.r. Folkert Brouwers, Lenie Wilms en Marco Bergman.

Nieuwe CT's en MRI's dragen bij aan ambities in Drachten

Nij Smellinghe bouwt aan een duurzame toekomst

Een betere toekomst voor patiënten, medewerkers én de regio, zo luidt de ambitie van Nij Smellinghe. Naast het doel om in 2030 energiepositief te zijn, werkt het streekziekenhuis in Drachten aan een duurzame toekomst. Elk aspect van het ziekenhuis wordt langs de duurzaamheidslat gelegd: van gerecyclede ziekenhuis-kleding tot een zonnecarport en van duurzame inzetbaarheid van medewerkers tot energiezuinige, beeldvormende apparatuur.

Nij Smellinghe in Drachten is het streekziekenhuis voor de 120.000 inwoners van zuidoost-Friesland en een deel van de provincie Groningen. Het meest zichtbare aspect van de duurzame ambities is al op afstand

te zien: ruim 9.000 zonnepanelen bekleden het dak én de carport bij het ziekenhuis. Daarmee draait Nij Smellinghe overdag, als de zon schijnt, al voor 100% op zonne-energie. Een unicum in Nederland.

Voorbeeldfunctie

“Wij willen niet alleen patiënten beter maken, we willen ook een voorbeeld zijn als het gaat om een gezonde leefomgeving”, zo vat Folkert Brouwers, directeur Bedrijf & Gebouwen, de visie van het ziekenhuis samen. “Duurzaam dus voor mens én milieu. Bij een strategische heroriëntatie een aantal jaar geleden hebben we het onderwerp serieus op de agenda gezet. We merkten ook dat het thema leefde onder

onze medewerkers. Ze kwamen met vragen, variërend van zonnepanelen en elektrisch rijden tot het afschaffen van plastic roerstaafjes.”

Integraal onderdeel

Duurzaamheid moest nadrukkelijk geen ‘project’ worden, maar een integraal onderdeel van het dagelijkse werk. En dat idee krijgt steeds meer navolging, volgens Brouwers. “Iedereen denkt enthousiast mee vanuit zijn of haar eigen vakgebied. Onze ziekenhuis-kleding is een mooi voorbeeld. Die is in de basis al duurzamer doordat deze is gemaakt van gerecyclede PET-flessen.”

Energiepositief in 2030

Ook de zonnepanelen zijn geen bevestiging. “Hiermee zijn we uniek onder de Nederlandse en zeer waarschijnlijk ook Europese ziekenhuizen. Onze ambitie is om in 2030 energiepositief te zijn”, aldus Brouwers. Zelf schone energie opwekken draagt daar aan bij, maar óók het terugdringen van het verbruik is dan belangrijk. “Bij de vervanging van de CT- en MRI-scanners was energiezuinigheid dan ook een belangrijk criterium”, vertelt teammanager Diagnostiek Lenie Wilms. “Onze MRI-scanner was 10 jaar oud en aan vervanging toe. Energiezuinigere systemen kregen een belangrijk pluspunt in ons pakket van eisen. Wat daarnaast het aanbod van Siemens Healthineers ook interessant maakte, was het feit dat onze oude

scanner gerefurbished zou worden en een tweede leven zou krijgen. Dat is niet alleen financieel interessant voor ons, het draagt ook weer bij aan duurzaamheid.”

Pakket van eisen

Radioloog Marco Bergman vertelt over het pakket van eisen dat de afdeling opstelde voor de vervanging. “We zijn weliswaar een streekziekenhuis, maar willen met beeldvorming en ons zorgaanbod wel vooroplopen. Dat deden we 10 jaar geleden al, toen we kozen voor de MAGNETOM Espree van Siemens. Een MRI met een wijdere bore, wat op dat moment nog een heel bijzondere feature was, die bijdraagt aan extra comfort voor de patiënten. Sindsdien is er zoveel technologisch veranderd, dat het voor ons opportuun werd om te gaan kijken naar een opvolger.”

Denken als ondernemer

Ook de capaciteit was een issue. “Voor zowel CT als MRI waren er aardig wat wachtlijsten”, aldus Wilms. “Daarom hebben we meteen onderzocht of we konden uitbreiden van één naar twee systemen.” Bergman: “Je moet daarbij ook denken als ondernemer. Verder kijken naar wat je méér kunt bieden dus. Meer capaciteit om patiënten sneller te kunnen helpen, maar ook om eventueel extra diensten aan te bieden. Bijvoorbeeld het ondersteunen van academische ziekenhuizen of het aanbieden van andere soorten onderzoek.”

Vervanging en uitbreiding

Al snel bleek de MAGNETOM Sola van Siemens Healthineers een geschikte vervangingskandidaat. “Niet in de laatste plaats omdat hij zo’n 30% minder energie verbruikt dan onze huidige MRI-scanner, die daarnaast dus ook duurzaam wordt hergebruikt”, vertelt Wilms. Vervolgens ging het balletje ook rollen voor de vervanging en uitbreiding van de CT-scanners. Met als resultaat dat de afdeling vanaf september 2019 beschikt over twee CT’s (SOMATOM Force en SOMATOM Go.all) en twee MRI’s (MAGNETOM Sola en MAGNETOM Lumina) van Siemens Healthineers.

Wachttijden gehalveerd

Door de dubbele opstellingen voor zowel de CT- als de MRI-scanner zijn de wachttijden nagenoeg gehal-

veerd. "Patiënten kunnen eerder terecht en we hebben snellere en betere diagnostiek. Wat ook zeer belangrijk is, is de beschikbaarheid. Voorheen waren we met maar één CT kwetsbaar: bij een storing heb je dan direct een probleem", vertelt Wilms. "Dat betekende in principe dat de SEH dan ook dicht zou moeten. Dat probleem behoort nu tot het verleden." De dubbele opstelling betekent overigens niet dat de afdeling van Wilms over dubbel zoveel medewerkers moet beschikken. "Drie laboranten bemensen nu samen de beide MRI's. Voorheen werkten er twee collega's aan één MRI. We kunnen dus efficiënter werken."

Duurzame zorg

Duurzaamheid gaat voor Nij Smellinghe nadrukkelijk verder dan energiebesparing of recycling van materialen. Bergman: "Met de beduidend lagere stralings- en contrastdosis van deze CT's dragen we ook bij aan het welzijn van de patiënt. De nieuwe scanners maken haarscherpe beelden en laten meer details zien, zodat we eerder en specifiekere diagnoses kunnen stellen. Zo kunnen we met de nieuwe MRI veel meer details zien van pezen en gewrichten. Voorheen waren hele kleine afwijkingen soms niet zichtbaar en met de nieuwe scanner wel. De vroegtijdige detectie van kleine, kwaadaardige afwijkingen in combinatie met de lage stralingsdosis maakt onze nieuwe scanners ook geschikt voor screening en preventieve geneeskunde. Op de lange termijn kan dit operaties besparen of tot minder zware operaties leiden en daarmee de ligduur verkorten. Dit komt de gezondheid van de mensen ten goede."

Duurzame inzetbaarheid

Goede zorg én comfort voor de patiënt staan voorop, maar de medewerker komt daar direct achteraan in Drachten. Wilms: "Ergonomie op de werkplek is heel belangrijk voor Nij Smellinghe, want duurzaamheid gaat over het milieu, maar óók over de mens. En wat betreft duurzame inzetbaarheid van medewerkers willen we zuinig zijn op onze mensen en arbeidsgerelateerde klachten voorkomen. We hebben een aantal opgeleide ergocoaches die hun collega's adviseren en er zijn zit-/stabureaus. Maar ook zijn er bij onze CT-scanners tilliften geïnstalleerd en is er bij de MRI een 'papegaai' voor de patiënt, waarna de tafel in

combinatie met een neerwaartse tafelbeweging de patiënt 'helpt' bij het opstaan. Alles is een stuk ruimtelijker en er is boven de MRI een rustgevend lichtpaneel geplaatst."

Hogere snelheid, lagere dosis

De technische stap vooruit die de afdeling wilde zetten met de nieuwe modaliteiten wordt ruimschoots behaald. Bergman: "We kunnen sneller werken, met lagere straling- en contrastdoseringen. Dat heeft meerdere voordelen. Zo hoeven we bijvoorbeeld verwarde, onrustige of heel jonge patiënten geen

roesje meer toe te dienen, omdat de scansnelheid veel hoger is. Ook bij cardiovasculaire toepassingen is dat voordelig, omdat we bij hoge of onregelmatige hartslag betere beelden kunnen maken. De hogere detailering van de beelden levert nog een aantal voordelen op. We voorkomen onnodige opvolgingsdiagnostiek, omdat we eerder kunnen zien of het wel of niet pluis is.”

Beste oplossingen

Samenwerking en overleg zijn essentieel om tot de beste oplossingen te komen. “Dat was zo bij de zonnepanelen, waar we heel bewust met een gespecialiseerde partij gezocht hebben naar de beste oplossing”, vertelt Brouwers. “En zo ging het ook met de beeldvormende systemen”, vult Wilms aan. “Siemens Healthineers heeft goed over onze wensen, eisen en ambities meegedacht. Zo is uiteindelijk bijvoorbeeld nog een andere MRI-scanner voorgesteld dan we aanvankelijk op het oog hadden, omdat die beter aansloot bij wat we hier willen doen.” “En ook de vervanging en plaatsing van de systemen, terwijl we volop in bedrijf waren, zijn dankzij goede communicatie en planning prima verlopen”, besluit Bergman.

Vroegtijdige diagnose en preventieve zorg

De nieuwe scanners brengen de medisch-inhoudelijke toekomstplannen van Nij Smellinghe ook dichterbij. Bergman: “We willen in de toekomst meer inzetten

op vroegtijdige diagnose en preventieve zorg en willen we gaan kijken of we CT-perfusiescans van het brein kunnen gaan aanbieden. De SOMATOM Force is daar nu al geschikt voor. Dit kan ons en de neurologen helpen om herseninfarcten eerder te detecteren. Daar kunnen we dan sneller op reageren en schade voor de patiënt beperken. Ook cardiovasculaire perfusiescans behoren nu in principe tot de mogelijkheden. De ambitie was er al, en nu ook de technologie.”

Trots

Duurzaamheid zit in kleine dingen, concludeert het drietal. “We zijn enorm trots op wat we tot nu toe met alle betrokken en bevlogen medewerkers hebben klaargespeeld”, aldus Brouwers. “En we blijven vooruitkijken. Zo willen we de gevels van het gebouw beter gaan isoleren, waarmee we ons verbruik aan verwarming en koeling misschien wel met 70% kunnen reduceren. Ook kijken we naar de mogelijkheden van geothermie, waarmee we in de toekomst wellicht helemaal van het gas af kunnen. Een ambitie die onze raad van bestuur ook van harte ondersteunt. Voorop blijven lopen. Dat is wat we willen. Of het nu met de zonnepanelen is, het verbeteren van de zorg voor patiënten of met de nieuwe CT's en MRI's. We kijken continu én heel bewust naar de toekomst. Een gezonde én duurzame toekomst!”